Dosarul nr. 2-425/2024(2-24055067-28-2-22052024)

HOTĂRÂRE

în numele Legii

15 iulie 2024 **mun. Edineţ**

Judecătoria Edineţ, sediul Central

Instanţa compusă din:

Preşedinte de ședință, judecător Bîrsan Ghenadie

Grefier Bogomolnaia Tatiana

Cu participarea avocatului Gordilă Vitalie și Martin Vasile

a judecat în şedinţa de judecată publică pricina civilă la cererea depusă de Guțu Olesea către Guțu Oleg și intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineţ privind încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor, stabilirea locului de trai a copilului minor cu încasarea cheltuielilor de judecată, instanţa de judecată a , -

CONSTATAT:

Reclamanta Guțu Olesea, pe data de 21.05.2024, a depus cerere de chemare în judecată către Guțu Oleg și intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț privind încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor, stabilirea locului de trai a copilului minor cu încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamanta invocă, că la 05 mai *****a încheiat căsătoria cu Guțu Oleg, care a fost înregistrată la Primăria satului *****, raionul Edineț.

În rezultatul relațiilor de căsătorie la data de ***** s-a născut fiica Ariadna Guțu (certificat de naștere nr. *****).

Indică că incompatibilitatea caracterelor și viziunilor contrare asupra modului și principiilor de conviețuire, în contextul destrămării, au determinat-o să nu mai acționeze în folosul relației acestora. Astfel, la data de 11 martie 2024 a fost desfăcută căsătoria de către Serviciul de stare civilă fiindu-i eliberat certificatul de divorț nr. 36.

Luând în considerare faptul că, timp de mai multe luni pârâtul Guțu Oleg nu-și mai onorează obligațiile de tată față de copii, fără a susține moral, educațional și material copii comuni, precum și că a întreprins acțiuni violente față de reclamantă și fiica minoră, reclamanta a decis să se adreseze cu cererea respectivă, în vederea încasării pensiei alimentare de întreținere a fiicei minore, precum și stabilirea domiciliului fiicei minore Ariadna Guțu împreună cu mama.

Cu referire la încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, își întemeiază capătul de cerere făcând referire la art. 36, 37, 74, 75, 76 CF al RM, precum și la Hotărârea CSJ nr. 4 din 15.04.2013 cu modificările ulterioare. Notează că potrivit datelor Biroului Național de Statistică al RM, pentru perioada anului 2023 (semestrul – I) a fost stabilit că minimul de existență pentru copil minor constituie suma de 2 677,00 lei, fiind un indiciu minimal.

Valoarea coșului minim de consum pentru un trai decent pentru familie și un copil pentru perioada septembrie 2023 constituie 8 205,00 lei. Astfel, ține să menționeze că Guțu Oleg are venituri din lucrări de construcție și reparație efectuate în raza or. Edineț, și duce un mod de viață decent din punct de vedere financiar.

Cu referire la stabilirea domiciliului copilului minor, menționează următoarele.

Pe lângă faptul că părinții au drepturi, mai au și obligații și ambii trebuie să acționeze în folosul copilului. Stabilirea locuinței copiilor reprezintă cel mai important obiectiv al părinților pentru că, din punct de vedere practic, părintele cu care copilul va locui este cel care se va îngriji într-o proporție superioară de creșterea și educarea acestuia.

Copii sunt mai vulnerabili decât adulții în fața dificultăților vieții, iar dezvoltarea lor într-un mediu sănătos este esențială pentru viitorul unei societăți.

Copii minori sunt în grija mamei de la naștere până la moment, respectiv este evident că aceștia au un atașament profund față de reclamantă, dorind să locuiască în permanență cu aceasta.

Consideră reclamanta că instanța judecătorească urmează să ia în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc).

Cei mai importanți actori din viața oricărui copil sunt adesea, sau ar trebui să fie în cele mai multe cazuri, părinții. Astfel, familia poate fi un actor deosebit de important în funcție de care se poate stabili dacă un copil este sau nu protejat.

Atrage atenția instanței că în cazul dacă se va decide ca fiica Ariadna Guțu să locuiască împreună cu mama, atunci cet. Guțu Olesea își asumă obligația că nu va împiedica contactul dintre copii și tatăl biologic, pentru a nu fi în detrimentul intereselor copiilor starea fizică și psihică a acestora.

În continuare menționează reclamanta că, potrivit actelor deținute, aceasta dispune de locuință personală în proprietate privată – apartament în or. Edineț, condițiile locative fiind optimale pentru buna creștere și dezvoltare a fiicei minore.

În schimb susține reclamanta că pârâtul Guțu Oleg deseori consumă băuturi alcoolice, inițiază certuri, conflicte chiar și acțiuni violente față de fosta soție în prezența fiicei minore.

Menționează că din punct de vedere medical aceasta este sănătoasă, locuiește împreună cu copiii, se ocupă de creșterea și educația lor, fiind aptă să crească și să educe ambii copii, după cum a fost deprinsă de la părinți în spiritul binelui și respectului, astfel încât poate asigura copiilor minori o bună creștere și educație, considerând că domiciliul copiilor urmează să fie stabilit împreună cu mama lor.

Numai în așa mod copilul minor va fi pe deplin pregătit să trăiască independent în societate și să fie educați în pace, demnitate, libertate, toleranță, egalitate și solidaritate.

Cu referire la cheltuielile de judecată suportate de reclamantă, indică că acestea sunt formate din cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice, și acestea urmând a fi compensate din contul pârâtului în temeiul art. 96 CPC al RM.

Necesitatea și rezonabilitatea cheltuielilor se determină prin faptul acțiunilor întreprinse de avocat – întocmirea și prezentarea în instanță a actelor procedural necesare, urmărirea mersului procesului și realizarea căilor de atac și nu doar participarea în cadrul ședinței de judecată.

Își întemeiază cererea în baza art. art. 33 alin. (2), 37 alin. (1) și (3), 62, 74, 75 alin. (3), 76, 98 al. (2) și (3) din CF al RM; art. art. 166, 167 din CPC al RM, și solicită reclamanta:

- A admite cererea de chemare în instanța de judecată.

*- A încasa în conformitate cu art. 76 CF al RM de la pârâtul: Guțu Oleg Nicolae, a/n/ *****, dom. R.Moldova, raionul Edineț, *****, cod/personal *****, în beneficiul reclamantei: Guțu Olesea Ion, a.n *****, dom. R.Moldova, or. Edineț, str. *****, cod/personal *****, a pensiei de întreținere a fiicei minore – Ariadna Guțu, a.n. *****, cod personal nr. *****, (certificat de naștere nr. *****), sub formă de taxă fixă în mărime de 2 500,0 (două mii cinci sute) lei, MD lunar, fiind calculată din data adresării în instanța de judecată și până la atingerea majoratului.*

*- A stabili domiciliul copilului minor în conformitate cu art. 63 CF al RM, și anume a fiicei minore – Ariadna Guțu, a.n. *****, personal nr. *****, (certificat de naștere nr. *****), împreună cu mama: Guțu Olesea Ion, a.n. *****, cod/personal *****, dom. R.Moldova, or. Edineț, *****.*

*- A încasa de la pârâtul: Guțu Oleg Nicolae, a/n/ *****, dom. R.Moldova, raionul Edineț, *****, cod/personal *****, în beneficiul reclamantei: Guțu Olesea Ion, a.n *****, dom. R.Moldova, or. Edineț, str. *****, cod/personal *****, a cheltuielilor judiciare (taxa de timbru, asistența juridică), ce vor fi suportate de reclamantă la examinarea prezentei cereri de chemare în judecată.*

Prin încheierea judecătorului din data de 23.05.2024, cererea formulată de reclamanta Guțu Olesea către Guțu Oleg și intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț privind încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor, stabilirea locului de trai a copilului minor cu încasarea cheltuielilor de judecată, a fost primită în procedură. (f. d. 18).

La data de 25.06.2024, reprezentantul pârâtului Guțu Oleg – avocat Vasile Martin, a prezentat referință asupra cererii înaintate, în care indică faptul că pârâtul recunoaște în principiu pretențiile adresate lui de către reclamantă, însă cât privește cuantumul pensiei de întreținere a fiicei Ariadna, suma pretinsă o consideră exagerat mărită, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit informației de pe pagina web al Biroului Național de Statistică, minimul de existență a unui copil în vârsta de 1-6 ani, media anuală 2023 pentru locuitori în orașe mici a fost egală cu 2427,4 lei. Ținând cont de prevederile alin. (1) art. 58 Codul familiei, în care este stipulat că părinții au drepturi și obligații egale față de copii,

indiferent de faptul dacă copii sunt născuți în căsătorie, sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

După cum a accentuat Plenul Curţii Supreme de Justiţie în Hotărârea sa cu nr. 4 din 15.04.2013, privind practica judiciară de soluționare de către instanțele judecătorești a cauzelor referitoare la încasarea pensiei de întreţinere pentru copii şi alţi membri ai familiei, în pct. 2, partea 2 la încasarea pensiei de întreţinere într- o suma bănească fixă instanţele judecătoreşti urmează să ţină cont de starea materială şi familială a părinţilor şi de alte circumstanţe importante, cum ar fl informaţia eliberată de Biroul Naţional de Statistică cu privire la valoarea minimă de existenţă pentru un copil. La stabilirea cuantumului pensiei de întreţinere a copilului minor instanţele judecătoreşti vor ţine cont de prevederile art. 58 alin.(l) şi art. 74 alin.(l) Codul familiei, care expres prevăd că părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii.

Menționează că în ultimul paragraf al pct. 5 este stipulat că la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor se va lua în considerare ca circumstanța stabilită informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoare minimului de existență pentru un copil şi nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător, sau informația cu privire la mărimea minimului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor.

Aşa deci, pârâtul este de acord să plătească lunar pentru întreținerea fiicei Ariadna, a.n. **********câte 1140 lei şi nici de cum suma solicitată de reclamanta de 2500 lei, deoarece contravine prevederilor legale, iar reclamanta n-a prezentat careva probe, care ar dovedi că pârâtul are venituri, din care ar putea fi reținută suma de 2500 lei. Cât privește determinarea locului de trai al copilului minor pârâtul luând în considerare vârsta fetiței, precum şi de faptul că dânsul mai mult timp se găsește la diferite munci peste hotarele țării, este de acord că fiica Ariadna să locuiască cu mama copilei – mama sa (f. d. 31-32).

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei, avocat Vitalie Gordilă, a declarat că susține cererea integral. Suplimentar a menționat că instanța urmează stabilească domiciliul copilului minor împreună cu mama, cu încasarea pensiei alimentare în sumă de 2500 lei. Indică că pârâtul este plecat peste hotarele țării, astfel are un salariul decent, considerând că suma solicitată pentru un bărbat care lucrează peste hotare nu este așa de mare.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului, avocat Vasile Martin, a menționat că susține referința depusă, iar cu referire la obligațiunea de a întreținere a copilul minor aceasta nu poate fi pus pe seama numai pârâtului, deși se presupune că pârâtul lucrează peste hotarele țării, instanța nu poate să se bazeze pe presupuneri. Partea pârâtă este de acord cu încasarea pensiei în sumă de 1200 lei lunar și cu stabilirea domiciliului copilului minor împreună cu mama.

În ședința de judecată *reclamanta Guțu Olesea Ion*, precum și pârâtul *Guțu Oleg*, fiind citați legal, nu s-au prezentat, instanța de judecată considerând posibil examinarea în lipsa acestora.

*În ședința de judecată intervenientul accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord, STAS Edine*ț, prin cerere depusă la 21.06.2024, a solicitat examinarea în lipsă, prezentând avizul cu privire la stabilirea locului de trai a copilului minor Guțu Ariadna, cu mama sa Guțu Olesea (f. d. 25-26).

M O T I V A R E:

Audiind participanții prezent la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi anume: - buletin de identitate eliberat pe numele reclamantei (f. d. 5); - certificat de divorț nr. 0781041 din 11 martie 2024, potrivit căruia căsătoria între cet. Guțu Olesea și Guțu Oleg a fost desfăcută (f. d. 6); certificat de naștere a copilului Guțu Ariadna seria NA-VI nr. 3362768, eliberat în baza actului de naștere nr. 46 din 04 mai *****(f. d. 7); - informație / extras de pe pagina oficială a BNS a Moldovei potrivit căruia minimul de existență pentru copii în vârstă de la 1-6 ani constituie 2 677,00 lei (f. d. 8); - anchetă socială din 29.04.2024, potrivit căruia au fost examinate condițiile de trai ale reclamantei Guțu Olesea, și care s-au dovedit a fi favorabile pentru trai (f. d. 9); - adeverință privind componența familie eliberat de primăria *****, potrivit căreia se confirmă că cet. Olesea Guțu are îngrija sa pe copii: Guțu Maxim a.n. *****și Guțu Ariadna a.n. *****(f. d. 10); - certificat privind venitul realizat în ultimele 3 luni calendaristice, premergătoare lunii producerii riscului asigurat, potrivit căruia reclamanta Guțu Olesea este angajată la Vento Retail S.R.L., având un salariu lunar de 6 500,00 lei (f. d. 11); avizul cu privire la stabilirea locului de trai a copilului minor Guțu Ariadna, potrivit căruia autoritatea tutelară teritorială, Structura Teritorială de Asistență Socială Edineț, în urma examinării cazului, vine cu propunerea către instanța de judecată de a stabili domiciliul copilului minor Guțu Ariadna, cu mama sa Guțu Olesea (f. d. 26); indici tabelari privind minimul de existență pentru copii minori la diferite vârste (f. d. 33), - instanța de judecată consideră just de a admite parțial cererea înaintată de reclamanta Guțu Olesea, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 117 alin. (1) CPC RM, „*probe în pricini civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe pentru justa soluţionare a pricinii*”.

Potrivit art. 118 alin. (1) CPC RM, „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*”.

În conformitate cu art. 239 CPC RM, „*Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată*”.

Conform art. 121 CPC RM, „*instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe importante pentru soluţionarea justă a cazului*.”

Instanța judecătorească conform art. 130 CPC RM, „*Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea pricinii. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admitere a unor probe şi respingere a altor probe, precum şi argumentarea preferinţei unor probe faţă de altele.*”

Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) CPC RM, „*la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raporturilor juridice dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinilor şi admisibilitatea acţiunilor, iar în conformitate cu dispoziţiile alin.3) din acelaşi articol, instanţa de judecată adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de părţi*.”

Conform art.5 alin.(1) Cod de procedură civilă, *toate persoanele căsătorite au drepturi şi obligaţii egale în relaţiile familiale, indiferent de sex, rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, opinie, apartenenţă politică, avere şi origine socială*.

Conform art.2 alin. (3) Codul familiei, *relaţiile familiale sînt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimţită între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi material, fidelitate conjugală, prioritate a educaţiei copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori şi ale celor inapţi de muncă ai familiei, soluţionare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieţii familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relaţiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei*.

Cu referire la capătul de cerere privind stabilirea locului de trai a copilului minor, instanța de judecată remarcă următoarele:

Potrivit art. 6 Codul Familiei, *persoanele fizice îşi realizează de sine stătător drepturile ce le aparţin şi iau naştere din relaţiile familiale, dacă prezentul cod nu prevede altfel. Realizarea drepturilor şi îndeplinirea obligaţiilor familiale nu trebuie să lezeze drepturile, obligaţiile, libertăţile şi interesele legitime ale altor membri ai familiei şi ale altor personae*.

În conformitate cu art. 38 alin. (1) Codul familiei, l*a desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre*

soţi, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

Potrivit prevederilor art. 38 alin. (2) lit. d) Codul familiei, *în cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ*.

La fel, instanța de judecată reține prevederile art. 63 alin. (1), (1^1) și alin. (2) Codul Familiei, potrivit cărora: *în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabilește prin acordul părinților. Dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate […]*

Potrivit art.63 alin.(3) Codul Familiei, *la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere şi avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți, în care va conține, după caz, și informația disponibilă privind actele de violență în această familie și persoana agresorului familial*.

Tot în acest sens, instanța atestă și prevederile art. 73 Codul familiei, unde se menționează că*, la examinarea de către instanța judecătorească a litigiilor privind educația copilului este obligatorie participarea autorității tutelare teritoriale. Autoritatea tutelară teritorială este obligată să examineze condițiile de trai ale copilului şi ale persoanei care pretinde la educația copilului şi să prezinte instanței judecătoreşti avizul respectiv*.

Așadar, prin prisma normelor invocate, instanța de judecată constată că, Guțu Olesea în cererea înaintată solicită stabilirea domiciliului copilului minor, - Ariadna Guțu, a.n. *****, cu mama Guțu Olesea, având în vedere că ea are grijă de copil, fapt confirmat prin avizul cu privire la stabilirea locului de trai a copilului minor Guțu Ariadna, potrivit căruia autoritatea tutelară teritorială – Structura Teritorială de Asistență Socială Edineț, a constatat necesitatea stabilirii copilului minor cu mama sa Guțu Olesea cu care locuiesc împreună pe str. Șoseaua Bucovina, 17, ap. 16 (f. d. 26).

În continuare instanța va reține că, potrivit anchetei sociale din 29.04.2024, prezentate de comisia de examinare a condițiilor locative și sociale din Structurii Teritoriale de Asistență Socială Edineț, s-au cercetat condițiile de trai ale familiei Guțu Olesea și s-a concluzionat că, condițiile de trai sunt bune și favorabile mediului, familia fiind caracterizată pozitiv între locatari (f. d. 9).

Totodată, potrivit avizului menționat s-a constatat că proprietarul apartamentului sunt ambii părinți, iar din spusele mamei copiilor tatăl acestora Guțu Oleg se află la moment peste hotarele țării (confirmat prin certificatul eliberat de Primăria s. *****, r-l. Edineț, f. d. 28), și nici nu îi ajută în plan material pe copii săi. La creșterea și educația copiilor participă numai mama și buneii.

Deci, în jurisprudența CtEDO, în cauza *nr. 25450/20, T.A. şi alţii versus. Republica Moldova, din 28.02.2022*, cu referire la stabilirea domiciliului copiilor minori, s-a stabilit drept o regulă referitor la faptul că: *Instanţele trebuiau să decidă nu doar care parte a prezentat dovezi mai convingătoare, ci, cel mai important, ce soluţie reflectă interesul superior al copilului. Instanţele nu ar putea face acest lucru fără rapoarte de expertiză. Absenţa oricăror probe că tatăl nu ar putea asigura nevoile copilului, trebuie dovedită capacitatea părintelui de a oferi îngrijire adecvată*.

Așadar, reiterând cele menționate mai sus, luând în considerare caracteristica mamei și tatălui copiilor care a consimțit la necesitatea rămânerii copilului cu mama sa, și în corespundere cu probele administrate în ședința judiciară, prin prisma interesului superior al copilului, instanța de judecată consideră oportun și necesar de a astabili domiciliul copilului: Guțu Ariadna, a.n. *****, cu mama acesteia Guțu Olesea .

O importanță deosebită prezintă prevederile art. 9 alin. 1 al *Convenției internaționale cu privire la Drepturile copilului*, potrivit cărora statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți sau în cazul în care părinții trăiesc separat și se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reședință a copilului.

Cu referire la cerința reclamantei privind încasarea din contul pârâtului a pensiei de întreținere lunară în sumă fixă în beneficiul copilului minor Guțu Ariadna, instanța de judecată remarcă următoarele:

În conformitate cu art. 58 alin. (1) Codul familiei, *părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat*.

Conform art. 74 din Codul familiei, *părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale*.

În conformitate cu art. 75 Codul familiei, (1) *pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante*.

Potrivit art. 76 alin. (1) și (2) Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului*.

La caz, instanța de judecată relevă și faptul că, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială şi familială a părților şi de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Naţional de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor ține cont şi de dispozițiile art.58 alin.(1) şi art.74 alin.(1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat

Totodată, Instanțele de judecată urmează a ține cont de principiul interesului superior al copilului, consacrat la art.9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Conform art. 3 alin. (l) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, prevede că în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 18 alin.(1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, relevă că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea

copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situație de acest fel este reglementată şi în art. 27 alin. (2) din Convenție, care prevede că părinților şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

La caz este necesar de menționat că, normele de drept național şi internațional stabilesc că răspunderea pentru creşterea copiilor şi asigurarea dezvoltării lor le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copilului îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

De asemenea se menționează că, fiind un drept personal al minorilor, aceste sume de bani sunt destinate pentru a asigura creşterea și dezvoltarea armonioasă a copiilor, un drept imperativ, or părinții au obligații de a asigura un trai decent copiilor nu un coș minim de consum.

Materialele cauzei atestă că Guțu Olesea și Guțu Oleg, sunt părinți copiilor Guțu Maxim, născut la **********(major) și Guțu Ariadna, născută la *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere a copilului și adeverințele anexate la cerere, iar în astfel de circumstanțe întreținerea copilului minor și anume a lui Guțu Ariadna îi revine ambilor părinți, conform legii.

Totodată, s-a constatat că, între părinții copiilor nu a fost încheiat și nu există contract cu privire la întreținerea materială a copilului, prevăzut de art.74 alin. (2) din Codul familiei.

În speță, reclamanta pretinde că, pensia de întreținerea copilului minor să fie stabilită în mărime de 2 500,0 (Două mii cinci sute) lei lunar, pentru fiica Guțu Ariadna, născută la *****, până la atingerea majoratului.

Pe de altă parte, pârâtul, fiind tatăl ambilor copii minori și având obligația întreținerii acestora, în cadrul ședinței de judecată a pledat prin intermediul reprezentantului său Vasile Martin că suma în mărime de 2 500,00 lei este una mare, solicitând stabilirea pensiei de întreținere a copilului Guțu Ariadna, în sumă bănească fixă în mărime de 1 140,00 lei ulterior în ședința judiciară a reprezentantul pârâtului a menționat suma de 1 200,00 lei.

Instanța de judecată nu poate accepta un astfel de argument, or pârâtul nu a prezentat careva dovezi justificative în acest sens.

La caz, reține instanța că obligația de întreținere a copiilor minor de către părinții săi are ca finalitate asigurarea mijloacelor materiale necesare acoperirii cheltuielilor legate de hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea sănătății, satisfacerea nevoilor

social culturale ale copilului precum şi a oricăror alte cheltuieli pe care le reclamă creșterea, educarea, învățătura şi pregătirea profesională a copiilor.

Instanța de judecată subliniază că, obligația de întreținere a copiilor comuni revine ambilor părinți, ori aceasta derivă nemijlocit din logica lucrurilor precum şi din conținutul normelor legale precitate supra.

Totuși, obligația de întreținere a copiilor nu presupune doar realizarea unor anumite cheltuieli bănești lunare. Această obligație generică (de întreținere), pe lângă obligația de suportare a unor cheltuieli lunare, implică o sumedenie de alte obligații şi activități, care apar doar în procesul nemijlocit de îngrijire a copiilor minori şi care nu pot şi nu necesită a fi enumerate într-o hotărâre judecătorească.

Indubitabil, aceste subobligații şi activități implică timp, efort fizic şi psihic. Dacă în timpul căsătoriei şi conviețuirii comune, aceste obligații pot fi repartizate echitabil între soţi, atunci în cazul desfacerii căsătoriei şi lipsei conviețuirii comune, aceste obligații revin soțului cu care copilul domiciliază după desfacerea căsătoriei.

Instanța denotă că, la stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minori în cauză, va porni de la interesul primordial al copilului, asigurarea acestuia a unui nivel suficient de asigurare material, în raport cu starea materială și familială și alte circumstanțe importante.

Totodată, instanța la stabilirea pensiei de întreținere va ține cont de rata inflației. Așadar, prețurile medii de consum în luna mai 2024 comparativ cu luna decembrie 2023 (de la începutul anului curent) au crescut cu 4,0%, inclusiv la produse alimentare – cu 4,0%, mărfuri nealimentare - cu 3,5% și la servicii prestate populației - cu 4,9%.

Consideră instanța că, acest factor nu poate fi evitat de instanță la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori.

Instanța subliniază că la stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minori, instanța de judecată urmează să țină cont primordial de interesele copiilor și drepturile acestora de a beneficia de o întreținere corespunzătoare. În acest context instanța de judecată menționează că, în prezent copii se află la educația și întreținerea mamei, care își exercită nu numai obligațiile patrimoniale, dar și obligațiile nepatrimoniale, ce ține de creșterea și îngrijirea zilnică a copilului minor, asigurându-i inclusiv cu spațiu locativ, cu îmbrăcăminte, încălțăminte, alimente etc., și suportând toate cheltuielile în acest sens.

În acest sens, urmează a fi menționată şi jurisprudența CEDO care statuează că interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial (*cererea nr.43123/10 cauza P.K. versus Polonia*).

Reține instanța, că legislația în vigoare prevede expres două forme de încasare a pensiei de întreținere: în cotă parte în cazul în care pârâtul are un salariu sau alte venituri stabile sau într-o sumă bănească fixă când are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu şi/sau

alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părţi, conform art. 76 Codul familiei.

Cuantumul sumei bănești fixe încasate se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Instanța reține că, pârâtul nu a prezentat probe că acordă susținere materială suficientă și regulată reclamantei pentru întreținerea copilului minor.

Mai mult, reclamanta la fel nu a prezentat instanței careva dovezi cum ar fi bonuri fiscale, prin care se adeverește că ultima suportă cheltuieli pentru procurarea produselor alimentare și altor produse necesare pentru uz casnic, deși potrivit certificatului eliberat de unitatea în care activează (f. d. 11), instanța de judecată atestă faptul că sursa de venit al reclamantei Guțu Olesea, constituie 6 500,00 lei, venit obținut de la locul de muncă, unde activează - „Vento Retail" S.R.L. (f. d. 11).

Totodată, se impune a menționa că, starea materială a părintelui sau opinia sa față de cuantumul pensiei de întreținere, pe care urmează să o achite, nu este un factor esențial și primordial, deoarece acesta în orice circumstanțe este obligat să asigure întreținerea copilului, necesară pentru o dezvoltare normală a acestuia. La stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, în orice caz, instanța ține cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

De altfel, cuantumul pensiei de întreținere nu poate fi limitat doar la satisfacerea necesităților minime a copiilor, or, în toate cazurile este important de a asigura copilului condiții materiale necesare pentru o dezvoltare fizică și socială a acestuia. Stabilirea minimului de existență a unui copil minor nu denotă că, pentru întreținerea copilului vor fi suportate doar aceste cheltuieli, astfel că instanța a stabilit cuantumul pensiei de întreținere reieșind din interesul superior al copilului.

Așadar, reieșind din prevederile legale enunțate mai sus, având în vedere că locul de trai al copilului minor Guțu Ariadna a fost stabilit cu mama sa Guțu Olesea, luând în considerație faptul că pârâtul fiind tatăl copiilor minori este obligat și el să participe la întreținerea acestora, însă reieșind din sensul art. 58 Codul Familiei, părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, în interesul suprem al copiilor minori, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial solicitarea reclamantei, și a încasa din contul lui Guțu Oleg pensia de întreținere pentru: copilului minor Guțu Ariadna, a.n. **********în sumă bănească fixă de 2000,00 (Două mii) lei pe lună, din toate veniturile lunare începând cu data de 21.05.2024, până la atingerea majoratului copilului, suma respectivă fiind una justificată.

Cu referire la cheltuielile de judecată, instanța reține următoarele:

Cât ține de solicitarea reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată, legate de achitarea taxei de stat, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acest capăt de cerere, din următoarele considerente,

Potrivit art. 82 CPC al RM cu ultimele modificări, stipulează: *Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei..*

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (l) Cod de procedură civilă, *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Potrivit prevederilor aceleiași anexe, pct. 1.8, din Legea nr. 213 din 31-07-2023, *pentru cererile de stabilire a domiciliului copilului minor, se va percepe taxa de stat în mărime de 200 lei*, iar în conformitate cu pct. 1.1.2., din anexa nr. 2, *se scutesc de taxa de stat și de taxa de timbru – în acțiunile privind încasarea pensiei de întreținere*.

Instanța reține că, la materialele cauzei, a fost anexat bonul de plată nr. 28196226 din 28 mai 2024 (f. d. 17), potrivit căruia reclamanta Guțu Olesea, a achitat taxa de stat pentru cererea de chemare în judecată și anume pentru: capătul de cerere privind stabilirea domiciliului copilului minor în sumă de 200,00 lei, ce urmează a fi încasată din contul pârâtului Guțu Oleg.

Totodată urmează a fi încasată din contul pârâtului Guțu Oleg, cu titlu de taxă de stat și suma de 1 000,00 (O mie) lei.

Constată instanța de judecată că reclamanta solicită de a fi încasat din contul pârâtului și suma de 200,00 lei cu titlu de taxă de timbru, fapt ce nu poate fi acceptat de instanță, or potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 213 din 31-07-2023, *taxa de timbru nu este susceptibilă de scutire, amânare sau eşalonare, cu excepţiile prevăzute de prezenta lege. Suma de bani plătită ca taxă de timbru nu se restituie şi nici nu se compensează din contul părţii care a pierdut procesul*.

Deci, respectiv instanța de judecată nu a găsit careva temeiuri expres prevăzute în legea taxei de stat privind scutirile de taxa de timbru decât cu referire la capătul de cerere ce vizează încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori. În orice caz acest reclamanta formulând celelalte două capete de cerere, acestea expres impun perceperea unei taxe de timbru (unică), fără a fi susceptibilă de scutire și încasare din contul persoanei care a pierdut procesul civil. Fapt pentru care instanța de judecată va respinge solicitarea reclamantei de încasare a taxei timbru în mărime de 200 lei, din contul pârâtului.

În continuare potrivit art. 96, alin. (1) Cod de procedură civilă, ,*Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile*.

În ordinea acestor idei, instanța mai constată că reclamanta, solicită și încasarea cheltuielilor legate de asistența juridică în legătură cu examinarea prezentei cauzei

civile, în baza bonului de plată nr. 51942698 din 21.06.2024, pe suma de 2 500,00 lei (f. d. 23).

Instanța de judecată studiind minuțios conținutul bonului de plată prenotat, mai constată că, achitarea serviciilor de asistență juridică acordată de către Cabinetul avocatului „Gordilă Vitalie” le-ar fi achitat reclamanta Guțu Olesea.

Astfel, consideră instanța de judecată că cerința respectivă urmează a fi admisă, și de a fi încasată suma de 2 500,00 (Două mii cinci sute) lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică din contul lui Guțu Olesea. În total urmând a fi încasate cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 2 700,00 (Două mii șapte sute) lei.

În baza celor expuse şi în conformitate cu art. 63, 75 și 79 Cod al Familiei a Republicii Moldova, art. 236, 238 și 241 Cod de procedură Civilă a Republicii Moldova, instanţa de judecată, a –

H O T Ă R Â T:

A admite parțial cererea depusă de Guțu Olesea către Guțu Oleg și intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineţ privind încasarea pensiei alimentare de întreținere a copilului minor, stabilirea locului de trai a copilului minor cu încasarea cheltuielilor de judecată.

A stabili ca copilul minor: Guțu Ariadna a.n. **********va locui împreună cu mama – Guțu Olesea, a.n. *****, loc. mun. Edineț str.*****

A încasa de la Guțu Oleg, *****, IDNP *****, loc. s. ***** r. Edineț în beneficiul lui Guțu Olesea, a.n. *****, loc. mun. Edineț str. ***** pensie de întreţinere a copilului minor: Guțu Ariadna a.n. **********în sumă bănească fixă în mărime de 2000 lei lunar, începând cu data de 21.05.2024 și până la atingerea majoratului copilului.

A încasa de la Guțu Oleg, *****, IDNP *****, loc. s. ***** r. Edineț în beneficiul lui Guțu Olesea, a.n. *****, loc. mun. Edineț str. Șos.Bucovinei 17 ap. 17 cheltuieli de judecată în suma de 2700 lei.

A încasa de la Guțu Oleg, *****, IDNP *****, loc. s. ***** r. Edineț în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1200 lei.

În rest, a respinge cererea depusă de Guțu Olesea către Guțu Oleg și intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineţ-ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 zile prin intermediul Judecătoriei Edineţ sediul Central.

Judecător **Bîrsan Ghenadie**